

GROEN

vakblad voor ruimte
in stad en landschap

63e jaargang - MEI 2007 - Nr. 5

Het stadsnatuurmeetnet van Leiden..... 11

Het groen uit de boom kijken..... 18

Valt er wat te leren van
een andere planningscultuur? (2)..... 28

De ziel van Waaldinveen ligt aan de Gouwe..... 36

Inclusief 'DE GROENE STAD'

De ziel van Waddinxveen ligt aan de Gouwe

Hart en ziel.

De oorspong van Waddinxveen ligt aan de oevers van de Gouwe. Handel maar vooral nijverheid maakte Waddinxveen tot een bedrijvig dorp. Tot ver in de 20e eeuw lag het hart van Waddinxveen bij de Gouwe.

Vóór de herinrichting.

Omwille van de scheepvaart werd de Gouwe verbreed en voorzien van een reeks imposante hefbruggen, die nog steeds de horizon bepalen tussen Alphen aan den Rijn en Waddinxveen. Sinds de tweede helft van de vorige eeuw heeft het dorp zich sterk eenzijdig ontwikkeld in westelijke richting. De logische stap die hiervan het gevolg lijkt, is de ontwikkeling van een compleet nieuw dorps-hart bij het station, dat als regionale Rijn Gouwelijn nieuw leven wordt ingeblazen. Voor dit nieuwe dorps-hart, dat op een huidig sportcomplex moet

verrijzen, heeft Sjoerd Soeters een aansprekend plan gemaakt, compleet met smalle straten en pleintjes. Maar wat betekent dit voor het oude centrum aan de Gouwe?

HEFBRUG: BRON VAN ERGERNIS EN VERMAAK

Sinds enige jaren ontwikkelt de Nesse die langs de Gouwe ligt, zich tot een horecabuurt. In de zomer werden provisorische terrassen opgezet tussen de geparkeerde auto's langs de kade. Terwijl de etablissementen zich ontwikkelden tot pareltjes

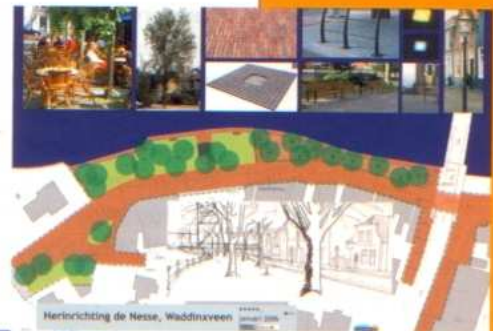
met allure, bleef de openbare ruimte achter. Dit tot groot verdriet van zowel de bevolking als de horecaondernemers. Je kunt misschien het hart van het dorp verplaatsen naar een sportcomplex, de ziel van Waddinxveen ligt aan de Gouwe. Bij de hefbrug, dagelijks bron van ergernis en vermaak, de levendige scheepvaart en de zeer gevarieerde historische dorps bebouwing. Waddinxveen staat voor de opgave om naast het creëren van een compleet nieuw eigentijds centrum, goed ontsloten en met ruime parkeervoorzieningen, minstens zoveel energie te stoppen in het behoud en opnieuw leven inblazen van de sfeervolle maar enigszins gefragmenteerde kern aan de Gouwe. Je ziel verkoop je niet.

ONTWERPEN IN DE SNELKOOKPAN

Na jaren van vruchteloos praten en ruziën tussen bestuur, bewoners en ondernemers over het te voeren verkeersbeleid was de tijd rijp om tot daden te komen. De burgemeester zette zich persoonlijk in voor het realiseren van een plan, er werd een projectleider aangesteld en er werd opdracht gegeven tot het maken van een ontwerp om de Nesse om te vormen tot een 'horecaboulevard', in samenspraak met de ondernemers. Het was november 2005.

De horecaondernemers was toegezegd dat ze de terrassen met Pasen 2006 weer konden uitstellen op een vernieuwde Nesse. Om deze deadline te halen werd de snelkookpanmethode toegepast: korte lijnen, snelle afspraken voor overleg en zaken parallel oppakken. Binnen een week werd een principeschets voorgelegd aan het college

van B&W. Enkele dagen werd er overlegd met de ondernemers. Terwijl het ontwerp werd uitgewerkt en aangepast, werden afspraken gemaakt over de technische voorbereiding door Grontmij in Waddinxveen en werden leveranciers en aannemers benaderd voor prijsopgaven en inplanning. Het ontwerp fungeerde daarbij als centraal communicatiemiddel. Er was geen tijd voor de traditionele reeks schetsontwerp, voorlopig ontwerp, definitief ontwerp en be-

stektekeningen. Het ontwerp werd voortdurend bijgesteld en uitgewerkt naar aanleiding van resultaten van overleg met verschillende partijen. Bijvoorbeeld over parkeerplaatsen en wegafsluiting en naar aanleiding van technische detaillering ten aanzien van bijvoorbeeld hoogtemetingen, aansluitingen en onderzoek naar vitaliteit van bomen.

In deze korte periode is ook een kapvergunningprocedure doorlopen voor het verwijderen van

Schetsontwerp voor herinrichting de Nesse. Een vloer van kade tot gevel.

Poster met plankaart en impressies materialen.

Zicht vanaf de hefbrug.

Uniforme terrasschermen.

een aantal te grote populieren en enkele zieke kastanjes.

DE BASISINGREDIËNTEN

De basisingrediënten voor het ontwerp zijn even eenvoudig als doeltreffend. Een profiel met een langgerekt plein en gazon op kadeniveau en een straat aansluitend op de gevelwand. Een vloer van hoogwaardige gebakken klinkers en een route met een railing langs de Gouwe. Tussen straat en plein robuuste traptreden. De geschikte bomen handhaven, ongeschikte bomen (zieke kastanjes, uitgegroeide populieren en haagbeuken die de monumentale hefbrug teveel inpakken) vervangen door

resistente iepen. En niet op de laatste plaats; het opheffen en verplaatsen van parkeerplaatsen. Gelukkig begrepen de horecaondernemers dat je niet én een ruim autovrij terras kunt hebben én parkeerplaatsen voor je deur. Winkeliers en een kantoorpandeigenaar waren echter een andere mening toegedaan. Hoewel ruime parkeer-

gelegenheid voor handen was binnen enkele minuten loopafstand, werd in het overleg toch bedongen dat in het aanvankelijk van parkeerplaatsen schoongeveegde ontwerp toch meer ruimte voor de auto werd gemaakt. Het gedeelte met de horeca en terrassen kon gelukkig van parkeerplaatsen verschoond blijven.

HOLLANDSE DORPSSFEER

De materiaalkeuze en planuitwerking is ingezet

om een ingetogen Hollandse dorpsfeer te creëren, aansluitend op de bebouwing uit verschillende periodes en de markante hefbrug. Het belangrijkste onderdeel van het palet is de vloer, die door toepassing van genuanceerde getrommelde gebakken klinkers (useton varia) in dik- en waalformaat oogt alsof hij er altijd al heeft gelegen. De gietijzeren boomroosters sluiten hier op aan. De witte railing op de kade is sierlijk maar niet uitbundig. Iepen vormen een homogeen transparant bladerdak. De lange robuuste banken zijn comfortabel en tijdloos. De verlichting is meer uitgesproken. Historische lantaarns accentueren het historisch karakter, terwijl gestrooide led-lichtstenen in de vloer een feestelijk tintje geven aan de terrassen. Het budget liet geen natuurstenen traptreden toe. Door toepassing van stevige antracietkleurig betontreden wordt het gewenste beeld voldoende benaderd. De snelle uitvoering maakte dat vaak tijdens de uitvoering oplossingen moesten worden bedacht voor het overbruggen van hoogteverschillen op verschillende plaatsen. Directievoering, regelmatig overleg gedurende de uitvoering en een kwaliteitsbewuste aannemer maakten dit mogelijk.

CONVENANT MET DE HORECA

Voorwaarden voor de herinrichting van de Nesse tot een 'horecaboulevard' was de bereidheid van de horecaondernemers om een convenant te sluiten met de gemeente over beheer en gebruik van de terrassen. Zo zijn er richtlijnen opgesteld voor de keuze van terrasmeubilair (geen kunststof kuipstoelen), de opslag van meubilair (niet opgestapeld op het terras) en worden er uniforme transparante terrasschermen geplaatst zonder reclame. Ook parasols zijn terughoudend in kleurgebruik en reclame. Over het schoonhouden van de terrassen zijn afspraken gemaakt. En de ondernemers dragen

Aanlegkade voor plezierboten aan de Gouwe.

Nieuw uitzicht.

financieel bij aan de herinrichting. Van belang is vooral dat de gemeente en de horecaondernemers met elkaar in overleg blijven en zo voortdurend een vinger aan de pols houden. Tijdig ingrijpen voorkomt onbeheersbare situaties. Daar hoort ook bij het consequent handhaven van de gestelde uitgangspunten.

TERUGKIJKEND EN HET VERVOLG

Pasen werd niet gehaald, maar met Koninginnedag werden de terrassen uitbundig in gebruik genomen. In het mooie voorjaar en de warme zomermaanden heeft de Nesse betekenis gekregen bij de bewoners van Waddinxveen als plek voor een hap-

blijkt, dat het plan op onderdelen toch nog moet worden aangepast. Met een uitgebreider planproces kon dit wellicht worden voorkomen. Aan de andere kant is juist het benutten van het moment en het snel realiseren ook een energiek gebeuren. Alle partijen voelen dat er nu echt iets gaat gebeuren. Er wordt niet te lang gepraat, er wordt op een doel afgestreefd. Dit project heeft in elk geval niet geleden aan het syndroom waar menig plan aan ten gronde gaat, wanneer door jaren van praten en aanpassen alle partijen murw zijn en er een aftreksel wordt gerealiseerd van wat men oorspronkelijk voor ogen had. In 2008 zal de voorbereiding voor de herinrichting van de kade aan de zuidzijde van

Vlak na de aanleg waren de terrassen nog niet ingedeeld.

je, drankje of een ijsje of om gewoon hangend over de railing over de Gouwe te staren. De snelheid van het proces heeft er wel toe geleid dat er nog lang werkzaamheden moesten worden verricht aan onderdelen. Niet alles was in één keer klaar. Ook

hefbrug worden gestart. Een vergelijkbaar beeld als op de Nesse wordt hier nagestreefd. Wellicht kan dan de juiste balans tussen haast en bezinning worden gevonden.

Onder de hefbrug ontmoet voortaan heel Waddinxveen elkaar...